

วรรณกรรมสำหรับเด็ก

ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

○ วรรณกรรมเด็กหรือหนังสือสำหรับเด็ก คือ หนังสือที่เขียนให้เด็กและเยาวชนอ่านโดยเฉพาะ เพื่อให้เด็กใช้ในการฟัง อ่านและเรียนรู้ ด้วยเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินหรือความรู้อย่างหนึ่งอย่างใด หรือให้ความเพลิดเพลินและความรู้รวมกันไปในรูปแบบที่เรียกว่า สาระบันเทิง อันจะนำไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป โดยวรรณกรรมเด็กจะใช้วิธีเขียน การจัดทำและรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถในการอ่านของผู้อ่าน

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๑. มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก ความรู้เป็นส่วนเสริมประกอบ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน ร่าเริง เนื้อหาที่จะบรรจุลงไปจึงมักเป็นเรื่องที่สนุกสนานชวนติดตาม ผู้เขียนอาจแทรกความรู้ไปด้วยก็ได้ ความรู้นั้นมักมีลักษณะเป็นคติสอนใจ

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๒. เนื้อเรื่องสอดคล้องกับวัยและจิตวิทยา ความต้องการของเด็ก เช่น เด็กอายุ ๖-๘ ปี ชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน ตำนาน เทพนิยาย คำกลอนง่ายๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน หรือเด็กวัย ๑๑ ปี เด็กผู้ชาย ชอบอ่านเรื่องลึกลับ ผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบอ่านเรื่องชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ถ้าเป็นนวนิยายก็เป็นเรื่องรักๆ ใคร่ๆ

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๐ ๓. เนื้อหามีวัตถุประสงค์หรือแก่นเรื่องบ่ง
อย่างชัดเจน มีความคิดรวบยอดเพียงเรื่อง
เดียว เนื้อเรื่องไม่ซับซ้อน มีจุดเน้นที่
เกี่ยวเนื่องกันอย่างมีเหตุผล

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

- ๑. รูปแบบการเขียนจะเป็นรูปแบบเดียวตลอดทั้งเรื่อง ไม่นำรูปแบบประเภทอื่น ๆ มาปะปน โดยมุ่งให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจง่ายและรู้เรื่องราวรวดเร็ว

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

- ๕. วรรณกรรมสำหรับเด็กมีจุดเด่นในด้านรูปเล่มที่มีขนาดพอเหมาะ ภาพประกอบและสีสันทันทีสะดุดตา รวมทั้งมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เมื่อเด็กหยิบขึ้นมาพิจารณาแล้ว ชวนให้อ่านหรืออยากซื้อ โดยเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ ๒-๕ ขวบ) ควรเป็นหนังสือภาพที่มีตัวหนังสือประกอบเล็กน้อย
- วัยเรียนในระดับประถมศึกษา (อายุ ๖-๑๑ ขวบ) ควรเป็นหนังสือภาพที่มีตัวอักษรประกอบเรื่องราวมากขึ้นตามลำดับ ส่วนเด็กก่อนวัยรุ่น (อายุ ๑๒-๑๔ ขวบ) ควรเป็นหนังสือที่มีรูปภาพประกอบบ้างแต่ไม่จำเป็นต้องมีทุกหน้า ส่วนสีที่ใช้มักเป็นสีที่สดใสมากกว่าขาว-ดำ และเป็นภาพที่ชัดเจนด้วย

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๐๖. สำนวนภาษาที่ใช้เป็นภาษาง่ายๆ ถูกต้อง เหมาะสม สั้นกระชับใจความ และ สละสลวย เด็กเล็กใช้คำหรือประโยคซ้ำๆ กันให้มากเพื่อส่งเสริมความจำ

ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

- ๐ ๓/. หนังสือสำหรับเด็กทำยเล่มอาจมีกิจกรรมบางอย่างที่เหมาะสมกับเด็ก ให้เด็กได้ทำ
- ๐ หลังจากอ่านจบแล้ว เช่น มีการอธิบาย คำศัพท์ มีคำถาม คำตอบ ให้วาดภาพ หาระบายสี เป็นต้น

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๑. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนาน
สนองความต้องการที่เหมาะสมแก่วัยของเด็ก
๒. ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิด
สร้างสรรค์ของเด็ก
๓. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาให้เจริญ
สมตามวัย
๔. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และ
แบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๕. ช่วยให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น และเกิดนิสัยรักการอ่าน

๖. ช่วยทดแทนความรู้ที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ว่าเหว่ มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้จะช่วยปลดปล่อยจิตใจของเด็กและเป็นเพื่อนกับเด็กได้อย่างดี

๗. ช่วยป้องกันไม่让孩子หันเหไปสู่สิ่งที่ไม่ดี หรือสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัย

ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

การแบ่งประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กแบ่งได้หลายวิธี
ในที่นี้จะแบ่งโดยยึดรูปแบบของหนังสือเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น
๓ ประเภท ดังนี้

๑. **บันเทิงคดี** คือ หนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความ
สนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็ก เขียนได้ทั้งแบบร้อยแก้วและร้อย
กรอง แบ่งออกได้ดังนี้

๑.๑ นิทาน   ๑.๒ นวนิยาย

๑.๓ เรื่องสั้น   ๑.๔ เรื่องแปล   ๑.๕ การ์ตูน

ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๒. สารคดี คือ หนังสือที่มุ่งให้ความรู้แก่เด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑ สารคดีทั่วไป

๒.๒ สารคดีชีวประวัติ

๒.๓ สารคดีท่องเที่ยว

ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๓. รื่องกรอง คือ หนังสือประเภทบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แบ่งออกได้ดังนี้

๓.๑ รื่องกรองสำหรับเด็ก แบ่งออกได้ดังนี้

(๑) เพลงกล่อมเด็ก

(๒) เพลงปลอบเด็ก

๓.๒ รื่องกรองสำหรับเด็กรุ่นเยาว์ แบ่งออกได้ดังนี้

(๑) เพลงประกอบการเล่นของเด็ก

(๒) ปริศนาคำทาย

(๓) บทกลอนสอนใจวัยรุ่น

คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๑. ความสำคัญต่อตัวเด็ก

๑.๑ วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วย
เสริมสร้าง พัฒนาการทางภาษา อารมณ์
ความคิด และสติปัญญา

วรรณกรรมเปรียบเสมือนโลกแห่ง
การเรียนรู้เรื่องภาษาสำหรับเด็ก

คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๑.๒ วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ

เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตตัวละคร ปัญหา การแก้ปัญหา ส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดีของตัวละคร จะทำให้เด็กรู้จักเปรียบเทียบตัวเองทั้งในแง่ความคิด ความรู้สึก และการประพฤติปฏิบัติ สิ่งต่างๆ จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนที่มีรู้จักนับถือตัวเอง เข้าใจตัวเอง และรู้จักที่จะยอมรับนับถือผู้อื่น เข้าใจคนอื่นด้วยเช่นกัน

คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๒. ความสำคัญต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูและ สถานศึกษา

วรรณกรรมสำหรับเด็กเปรียบเสมือน
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะช่วยส่งเสริมการ
เรียนรู้ เสริมสร้างระเบียบวินัย ลักษณะนิสัย
ความประพฤติที่ดี และกล่อมเกลาเด็กให้เป็นไป
ในแนวทางที่ต้องการ

คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็กคือ
มิตรแท้ เป็นโลกแห่ง
ความหวัง จินตนาการ
และความคิดสร้างสรรค์
สำหรับเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเด็กเปรียบเสมือน
ครูคนหนึ่งที่สามารภเป็นแบบอย่างที่ดี
สำหรับเด็กได้

คุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมสำหรับเด็ก

๒. ความสำคัญต่อสังคม

วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นสื่อที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กเป็นคนที่มีความรู้ทั้งทางวิชาการและจิตใจ พร้อมที่จะเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

นิตยา วรรณกิตร์. (2559). วรรณกรรมสำหรับเด็ก.

นนทบุรี : อินทนิล.

